

MOLT

WENGEL

Den nye vandsektorlovs indflydelse
på spildevandsplanlægningen

Nyborg den 8. juni 2016

Den nye vandsektorlovs indflydelse på spildevandsplanlægningen

Disposition for indlægget

1. De nye rammer for spildevandsplanlægning

- Ændringerne i miljøbeskyttelsesloven der trådte i kraft den 1. marts 2016 (lov nr. 132 af 16. februar 2016).
- Hvorfor er disse ændringer indført?
- Hvad betyder det for samarbejdet og rollefordelingen mellem kommuner og forsyninger?
- Ændringernes betydning for kommunernes administration og ressourcetræk.
- Ændringernes betydning for forsyningernes administration.

2. Hvordan skal en spildevandsplan fremtidigt se ud?

3. Tips, tricks og ideer til en god og operationel spildevandsplan ved anvendelse af de nye regler.

Ændringerne set helt overordnet

- Alle indholdsmæssige krav er nu kun reguleret i spildevandsbekendtgørelsen.
- Spildevandsplanen skal fremover reelt kun være en rammeplan.
- Spildevandsplanen skal udarbejdes af kommunen – forsyningen skal kun bidrage med oplysninger, som forsyningen er i besiddelse af.
- Forsyningerne skal realiserer og konkretiserer spildevandsplaner – herunder tidsmæssigt i forhold til forsyningernes økonomi – men det er kommunerne, der reelt bestemmer takten.
- Spildevandsplanerne er bindende for forsyningernes administration.
- Kommuner og forsyninger skal mindst en gang om året mødes og blive enige om årets indsats og spildevandsplanlægningen.
- Hvis der ikke kan opnås enighed, kan kommunerne påbyde gennemførelse af bestemte investeringer og projekter.

Hvor står det?

Den nye affattelse af miljøbeskyttelseslovens § 32 (Lov 132 af 16. februar 2016)

- **§ 32.** Kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen, hvor kloakeringsområder for de enkelte spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, fastlægges. En spildevandsplan kan helt eller delvis udarbejdes i samarbejde med andre kommuner.
- *Stk. 2.* Spildevandsplanen må ikke stride mod vandplanen, jf. miljømålsloven, kommuneplanen og forudsætninger efter stk. 4.
- *Stk. 3.* Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en spildevandsplan kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.
- *Stk. 4.* Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om planlægningen efter stk. 1, herunder om planens indhold, inddragelse af offentligheden, tidsfrister og procedure herfor. Inddragelse af offentligheden kan ske udelukkende ved digital annoncering. Ministeren kan endvidere bestemme og fastsætte regler om, at nærmere angivne forudsætninger skal lægges til grund for planlægningen og administrationen af loven.

Miljøbeskyttelseslovens spildevandsplan bestemmelse før lovændringen

§ 32. Kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for bortskaffelse af spildevand. Planen skal indeholde oplysninger om.

- 1) eksisterende og planlagte kloakeringsområder og renseforanstaltninger,
- 2) områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten helt eller delvis,
- 3) områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at give en ejendom tilladelse til direkte tilslutning til spildevandsrenseforsyningsselskabet,
- 4) den eksisterende tilstand af kloakanlæg samt planlagte fornyelser af disse,
- 5) eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker nedsivning, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske afledning til nedsivningsanlæg,
- 6) eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker rensning svarende til et bestemt rensniveau, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau,
- 7) hvorvidt der er tale om et spildevandsforsyningsselskab omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, afgrænsningen mellem de enkelte vandselskabers kloakeringsområder, og
- 8) efter hvilken tidsfølge projekterne forudsættes at være udarbejdet og anlæggene udført.

Stk. 2. Spildevandsplanen må ikke stride mod vandplanen, jf. miljømålsloven, kommuneplanen og forudsætninger efter stk. 4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en spildevandsplan kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om planlægningen efter stk. 1, herunder om inddragelse af offentligheden, tidsfrister og procedure herfor. Inddragelse af offentligheden kan ske udelukkende ved digital annoncering. Ministeren kan endvidere bestemme og fastsætte regler om, at nærmere angivne forudsætninger skal ægges til grund for planlægningen og administrationen af loven.

Den nye indholdsmæssige regulering af spildevandsplaner i spildevandsbekendtgørelsen (bek. Nr. 153 af 25. februar 2016)

§ 5. Kommunalbestyrelsens plan for bortskaffelse af spildevand i kommunen skal indeholde følgende oplysninger og fornødne kortbilag:

- 1) Hvordan spildevandsplanen forholder sig til kommune- og vandplanen, samt til den økonomiske planlægning og til vandløbenes fysiske tilstand.
- 2) De eksisterende og planlagte fælles spildevandsanlæg og renseforanstaltninger i kommunen, herunder afgrænsning af de enkelte kloakoplande, kloakeringsområder samt i hvilket omfang den enkelte ejendom er tilsluttet, jf. § 16, stk. 3, med angivelse af, om anlægget er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, eller ikke er ejet af et sådant selskab.
- 3) Områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at ophæve tilslutningsretten og -pligten helt eller delvis.
- 4) Områder, hvor kommunalbestyrelsen er indstillet på at give en ejendom tilladelse til direkte tilslutning til spildevandsforsyningsselskabet.
- 5) De eksisterende og planlagte projekter til håndtering af tag- og overfladevand, som spildevandsforsyningsselskaber, der er omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, vil betale for efter reglerne i bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter. Projekter til håndtering af tag- og overfladevand kan tidligst omfattes af spildevandsplanen eller tillæg hertil, når der foreligger aftale mellem projektejer og spildevandsforsyningsselskab, jf. § 9 i bekendtgørelse om spildevandsforsyningsselskabers medfinansiering af kommunale og private projekter vedrørende tag- og overfladevand.
- 6) Eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der afledes til nedsivningsanlæg, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske afledning af nedsivningsanlæg.
- 7) Eksisterende områder uden for kloakeringsområder, hvor der sker rensning svarende til et bestemt rensniveau, og planlagte områder uden for kloakeringsområder, hvor der skal ske rensning svarende til et bestemt rensniveau.
- 8) Hvordan spildevandet i øvrigt bortskaffes i kommunen, f.eks. ved udsprøjtning.
- 9) Hvilket vandområde spildevandet fra de enkelte oplande udledes eller ønskes udledt til, udløbenes placering og de forventede udledte mængder af spildevand.
- 10) Hvilke ejendomme, der forventes at skulle afgive areal eller få pålagt servitut ved gennemførelse af projekter i overensstemmelse med spildevandsplanen.
- 11) Om forventet gennemførelse i de enkelte kloakeringsområder mv.

Stk. 2. For planlagte områder udpeget i henhold til lovens § 32, stk. 1, nr. 5, skal kommunalbestyrelsen i spildevandsplanen endvidere sandsynliggøre, at der kan ske nedsivning i de udpegede områder, herunder at geologiske og hydrogeologiske forhold ikke taler herimod, og at nedsivning i de udpegede områder ikke strider mod reglerne i bekendtgørelsens § 37.

Stk. 3. Forinden det i et spildevandsplanforslag anføres, at der etableres et fælles spildevandsanlæg, der ikke er ejet af et spildevandsforsyningsselskab, skal berørte bolig- og grundejere oprette et spildevandslav, der varetager anlæggets etablering, drift og vedligeholdelse. Udkast til lavets vedtægter skal foreligge samtidig med planforslagets offentliggørelse. De endelige vedtægter tinglyses på de berørte ejendomme, når det fælles spildevandsanlæg er optaget i spildevandsplanen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal ajourføre planen for bortskaffelse af spildevand i kommunen, herunder ajourføre oplandsgrænser og oplysninger om forventet gennemførelse i de enkelte kloakeringsråd mv., når der sker ændringer i forudsætningerne herfor.

Det helt nye sort - § 32b i miljøbeskyttelsesloven

Forsyningspligten (stk. 1)

§ 32b. Spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, er forpligtet til at forsyne ejendomme i spildevandsforsyningsselskabets kloakeringsområde som fastlagt af kommunalbestyrelsen, jf. § 32.

Stk. 2. Spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, må ikke anlægge ledningsnet i strid med spildevandsplanen, jf. § 32, stk. 1.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i forbindelse med den årlige drøftelse om forsyningsforholdene i kommunen, jf. § 32 c, omfatter spildevandsforsyningsselskabets forsyningspligten, jf. stk. 1, med

Spildevandsplanerne er bindende (stk. 2)

Stk. 4. Kan der ikke opnås en tilfredsstillende løsning på miljøproblemer, eller overtrædes spildevandsforsyningsselskabets forpligtelse, kan kommunalbestyrelsen påbyde spildevandsforsyningsselskabet, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, at forsyne et område inden for det kloakeringsområde, der er fastlagt i spildevandsplanen, inden for en nærmere fastsat frist.

Stk. 5. Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om forsyningspligt, herunder omfang og tidsfrist, jf. stk. 1

Det årlige møde (stk. 3)

Påbud (stk. 4)

Og § 32c (som egentlig reguleres i § 32b)

§ 32c. Kommunalbestyrelsen drøfter årligt forsyningsforholdene i kommunen med alle spildevandsforsyningsselskaber, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.

Hvorfor var disse ændringer i relation til spildevandsplanlægningen nødvendige?

- Der var ”dobbeltkonfekt” i reguleringen af spildevandsplaner i både miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen.
- Forsyningerne var i realiteten ikke forpligtet til at følge spildevandsplanen – da planerne ikke før 1. marts 2016 var bindende for nogen (ej heller borgere eller virksomheder).
- Planerne skal anvendes til miljømyndighedens strategiske mål og retningslinier for myndighedsudøvelse – planerne er ikke (længere) driftsenhedens drifts- og investeringsplan.
- Der er et ønske om at fastholde og tydeliggøre den ønskede ”klare” adskillelse mellem myndighed og drift.
- Der er yttret ønsker om at adskille den forretningsmæssige del, der skal varetages af forsyningen og de overordnede strategiske mål, der skal varetages af miljømyndigheden.
- Den siddende regering ønsker helt generelt regelforenklinger.

Hvad betyder ændringerne for samarbejdet mellem kommuner og forsyninger?

- Lovændringen har tydeliggjort ansvarsfordelingen – spildevandsplanen er ene og alene kommunens ansvar som myndighed.
- Forsyningen skal i forbindelse med kommunens spildevandsplanlægning afgive oplysninger efter § 32a, stk.1, om tekniske, økonomiske og regnskabsmæssige forhold, der har betydning for udarbejdelsen af spildevandsplanen. Der er efter forarbejderne kun pligt til at udlevere oplysninger, som forsyningen allerede er i besiddelse af.
- Kommunerne skal som hidtil sørge for at sikre sig, at forsyningen har økonomi til at forestå de kloakeringsprojekter mv. som kommunen ønsker udført i spildevandsplanen. Det er tanken, at dette skal drøftes på de årlige møder mellem kommune og forsyning.
- Der skal indgås ”aftaler” om forsyningspligten – dvs. udbygning af nettet eller kommunens særlige funktionskrav til kloakeringen – f.eks. separat kloakering, spildevandskloakering mv.
- Kommunerne har dog fået et tvangsmiddel i form af påbud om kloakering, hvis forsyningen ikke er enig i kommunens prioritering af udbygningen af nettet.

Påbuddet efter § 32b, stk. 4

- Kommunen kan påbyde forsyningen at forsyne et givent område, hvis der ikke ved det årlige møde kan opnås en aftale på "rimelige vilkår" for forsyningen eller hvis forsyningen overtræder den indgåede aftale.
- "Rimelige vilkår" forstås som at kloakeringen, der ønskes udført ikke pålægger forsyningen uforholdsmæssige store byrder, som selskabet ikke kan opfylde økonomisk eller praktisk.
- Påbuddet skal indeholde en afgørelse om omfanget af forsyningspligten (som skal stemme overens med spildevandsplanen).
- Påbuddet kan ikke meddeles, før kommunen har foretaget en vurdering af, om kravet om kloakering sker på "rimelige" vilkår.
- Kommunen kan ikke påbyde opgaver eller forsyning af områder, der ikke fremgår af spildevandsplanen.
- Påbuddet kan ikke anvendes til at påbyde en forsyning at foretage ændring i kloakeringsprincipperne i allerede kloakerede områder.
- Påbuddet kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.
- Overtrædelse af påbuddet kan straffes efter miljøbeskyttelseslovens normale straffebestemmelser.

Lovændringens betydning for kommunernes administration

- Kommunen skal have ressourcer til at udforme spildevandsplanerne – dvs. de strategiske mål for spildevandshåndteringen i kommunen – og i kommunale samarbejder.
- Kommunen kan ikke pålægge forsyningen at finansiere rådgivere mv. til brug for spildevandsplanlægningen.
- Kommunen kan alene anmode om oplysninger fra forsyningen, som forsyningen er i besiddelse af. Kommunen kan ikke kræve, at forsyningen skal udforme eller lade udføre nye undersøgelser for at bidrage til spildevandsplanen.
- Kommunen skal via de lovfæstede dialogmøder inddrage forsyningen i spildevandsplanlægningen.
- Kommunen skal sikre, at der ikke opstår parallelsystemer i relation til vandhandleplaner, indsatsplaner, spildevandsplaner og temalokalplaner.
- Møderne skal bruges til at drøfte ændringer i kloakeringsprincipper for allerede kloakerede områder, udbygning af nettet, økonomi og prioritering.
- Møderne skal udmøntes i konkrete aftaler mellem kommunen og forsyningen. Der er ikke formkrav til disse aftaler – men de bør være så konkrete at de kan anvende som grundlag for påbud, hvis ikke forsyningen overholder aftalerne.

Lovændringens betydning for forsyningerne

- Det er nu lovfæstet, at forsyningerne ikke må foretage ”kloakering i strid med planen” – Forsyningerne kan således ikke forsyne områder, der ikke er i spildevandsplanen eller foretage ændringer i kloakeringsprincipper uden at dette fremgår af planen.
- Det er også lovfæstet at forsyningerne har pligt til at forsyne alle ejendomme i et kloakopland – også dem, der udstykkes efterfølgende – uanset om der kan opnås tilslutningsbidrag eller ej.
- Forsyningerne skal reelt udarbejde egne drifts-, tids- og investeringsplaner som ”implementerer” spildevandsplanens krav.
- Forsyningerne skal selv budgettere således at der også er økonomi til ”almindelige driftsopgaver”, såsom reovering og vedligeholdelse af ledningsnettet inden for prisloftet.

Hvad skal en spildevandsplan fremtidigt rumme?

- Beskrivelse af forsyningskloakerede oplande og renseforanstaltninger – samt i hvilket omfang ejendommene, er tilsluttet.
- Beskrivelse af fælles private spildevandsanlæg og renseforanstaltninger – obs: Husk dette er frivilligt og at der skal udformes vedtægter for et spildevandslav inden planforslaget offentliggøres.
- Områder, hvor kommunen ønsker at ophæve tilslutningspligten.
- Områder, hvor der kan gives tilladelse til direkte tilslutning til renseanlægget.
- Eksisterende og planlagte medfinansieringsprojekter (når der foreligger endelig aftale).
- Det åbne land – eksisterende og planlagte områder med nedsivning eller med krav til rensning.
- Områder med anden håndtering – direkte udledning, tanke eller udsprøjtning.
- Hvor afledes spildevandet til – udløbenes placering og udledningernes størrelse.
- Planer om ekspropriation til fordel for spildevandsanlæg (skal være relativt nøjagtigt angivet iflg. praksis).

Tips, tricks og ideer til planlægningen

- Tidsmæssig og teknisk robusthed af planen er et issue – ellers skal der stadig laves tillæg.
- Tænk i tekniske løsninger – særligt i det åbne land.
- Undersøgelser om nedsivning i områder, hvor det ønskes, at regnvand/spildevand nedsives foretages inden det skrives ind i planen ellers skal planen revideres, hvis ikke dette kan lade sig gøre.
- Planen bør kunne bruges af forsyningen til at dokumentere historiske forhold – landvæsenskommissionskendelser mv., der fastlægger privat eller offentlig kloakering bør som minimum nævnes.
- Tænk over angivelse af serviceniveauer og oversvømmelsesrisici.
- Sørg for at sikre, at alle relevante regn- og spildevandsforhold koordineres så de ikke fremgår i 3-4 forskellige planer.
- Befæstelse er ikke et spildevandsplan emne – men et lokalplan emne. Spildevandsplanerne skal angive vandmængder fra oplandene. Husk at man ikke kan regulere med tilbagevirkende kraft. Man kan ikke ophæve en tilslutningsret ved at reducere, de mængder, der førhen kunne afledes fra ejendommene i oplandet – ej heller i en lokalplan med henvisning til LAR-målsætninger.
- Hvis man ønsker at regulere regnvand fra kommunens side skal der også være ressourcer til at følge op med tilladelser og tilsyn.
- Hvis det vurderes, at nye områder skal tilsluttes ældre hovedledninger, så skal der være plads i ledningerne forinden der gives tilladelse til tilslutning – og bygherren stilles i udsigt at han kan bygge.
- Hvis en lokalplan har fastsat en bebyggelsesgrad/befæstelsesgrad, er det den som forsyningen bruger til at dimensionere efter. Hvis der efterfølgende gives dispensation fra lokalplanen skrider forsyningens dimensioneringsgrundlag.

MOLT

WENGEL

Specialister i miljøret
Vi gør det enkelt

pln@mowe.dk
telefon 60431412
www.mowe.dk